

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державний природоохоронний контроль

Цей Закон визначає правові та організаційні засади державного природоохоронного контролю, завдання та повноваження органів державного природоохоронного контролю, їх посадових осіб.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ДЕРЖАВНИЙ ПРИРОДООХОРОННИЙ КОНТРОЛЬ

Стаття 1. Державний природоохоронний контроль

1. Державний природоохоронний контроль – це діяльність уповноважених органів щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства з охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів (надалі – природоохоронного законодавства) органами державної влади та місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання та фізичними особам, забезпечення екологічної безпеки держави та суспільства.

2. Органи державного природоохоронного контролю – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю та його територіальні органи, а також виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, в межах повноважень, передбачених Законом.

Стаття 2. Законодавство про державний природоохоронний контроль та сфера дії Закону

1. Законодавство про державний природоохоронний контроль складається з Конституції України, цього закону, Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», інших нормативно-правових актів, виданих відповідно до них.

2. Дія цього Закону поширюється на суспільні відносини, що виникають у зв'язку зі здійсненням державного природоохоронного контролю за дотриманням вимог законодавства у сфері екологічної, радіаційної та біологічної безпеки, оцінки впливу на довкілля, стратегічної екологічної оцінки, поводження з відходами, поводження з пестицидами та агрохімікатами, під час використання й охорони компонентів довкілля (земель, ґрунтів, надр, поверхневих і підземних вод, атмосферного повітря, лісів та іншої рослинності, тваринного світу, внутрішніх морських вод України та територіального моря, морського середовища, водних біоресурсів, інших природних ресурсів територіальних вод, континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України), ведення мисливського господарства та здійснення полювання, збереження об'єктів рослинного та тваринного світу, занесених до Червоної та Зеленої книг України, об'єктів природно-заповідного фонду та інших природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні, формування, збереження і використання екологічної мережі.

3. Терміни, які застосовуються у цьому Законі вживаються у значенні, передбаченому Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» .

Стаття 3. Мета державного природоохоронного контролю

Метою державного природоохоронного контролю є захист довкілля, життя та здоров'я людини, покращення стану довкілля, гарантування екологічної безпеки та збереження природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні.

Стаття 4. Завдання державного природоохоронного контролю

Завданням державного природоохоронного контролю є реалізація державної політики із здійснення державного природоохоронного контролю та запобігання порушень, забезпечення дотримання вимог

природоохоронного законодавства суб'єктами господарювання, фізичними особами, органами державної влади та місцевого самоврядування.

Стаття 5. Основні засади державного природоохоронного контролю

1. Державний природоохоронний контроль здійснюється шляхом перевірки виконання суб'єктами господарювання та фізичними особами, органами державної влади та органами місцевого самоврядування вимог природоохоронного законодавства, виявлення та фіксації порушень, встановлення винних осіб та притягнення їх до адміністративної, господарсько-правової та цивільної відповідальності в порядку встановленому цим Законом та іншими законами України.

2. Заходи державного природоохоронного контролю здійснюються по всій території України, відповідної області, району, міста, селища чи села, відповідно до розподілу повноважень органів державного природоохоронного контролю.

3. Правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного природоохоронного контролю, повноваження органів державного природоохоронного контролю, їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання, органів державної влади та органами місцевого самоврядування, фізичних осіб під час здійснення державного природоохоронного контролю встановлюються цим Законом, Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та іншими законами.

Стаття 6. Заходи державного природоохоронного контролю щодо фізичних осіб

1. Заходи державного природоохоронного контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства фізичними особами здійснюються територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного

природоохоронного контролю та виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, в межах повноважень, передбачених законом.

2. Заходи державного природоохоронного контролю щодо фізичних осіб застосовуються органами державного природоохоронного контролю за результатами поліцейських заходів, передбачених Законом України «Про Національну поліцію».

3. Порядок взаємодії органів державного природоохоронного контролю та Національної поліції встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 7. Заходи державного природоохоронного контролю щодо органів державної влади та органів місцевого самоврядування

1. Заходи державного природоохоронного контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства органами державної влади та органами місцевого самоврядування в частині делегованих їм повноважень, здійснюються в порядку, передбаченому Кабінетом Міністрів України.

2. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування належать до незначного ступеня ризику. Планові заходи державного природоохоронного контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства органами державної влади та органами місцевого самоврядування в частині делегованих їм повноважень, здійснюються не частіше одного разу на п'ять років.

Стаття 8. Інформування про діяльність центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальних органів

1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю готує щорічні звіти про результати своєї діяльності.

2. Щорічний звіт центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю розміщується на його офіційному веб-сайті. Щорічний звіт про результати діяльності центрального органу державного природоохоронного контролю також надсилається до Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України.

3. Щорічні звіти про результати діяльності центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю передбачають аналіз інформації про стан довкілля, динаміку його змін, екологічні проблеми; про види, причини, та умови порушень природоохоронного законодавства, та заходи спрямовані на досягнення мети і завдань державного природоохоронного контролю.

3. На підставі щорічного звіту центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю відповідно до покладених на нього завдань узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, та розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, та в установленому порядку подає їх центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, іншим органам, а також оприлюднює їх на своєму офіційному веб-сайті.

Стаття 9. Взаємодія центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальні органи під час виконання покладених на них завдань взаємодіють в установленому порядку з іншими державними органами, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, тимчасовими

консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами, утвореними Кабінетом Міністрів України, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, громадськими спілками, профспілками та організаціями роботодавців, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також підприємствами, установами та організаціями.

РОЗДІЛ II.

СИСТЕМА ОРГАНУ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО РЕАЛІЗУЄ ДЕРЖАВНУ ПОЛІТИКУ ІЗ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ПРИРОДООХОРОННОГО КОНТРОЛЮ

Стаття 10. Загальна система органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю

1. Орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю здійснює свої повноваження безпосередньо і через утворені в установленому порядку територіальні органи.

2. У складі органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю можуть утворюватися науково-дослідні установи забезпечення та обслуговування, лабораторії, учбові центри та центри підвищення кваліфікації, громадські консультаційно-дорадчі органи.

3. Загальна чисельність органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальних органів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю

1. Діяльність центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю здійснює свої повноваження безпосередньо і через, утворені в установленому порядку, територіальні органи. Систему центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику зі здійснення державного природоохоронного контролю складають:

1) апарат центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю;

2) територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю.

3. У структурі апарату та територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю створюються інспекторські підрозділи, співробітниками яких є державні інспектори з охорони довкілля та/або старші державні інспектори з охорони довкілля.

4. У апараті та територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю утворюються підрозділи внутрішнього контролю, завданням яких є здійснення контролю за дотриманням державними інспекторами з охорони довкілля вимог законодавства України.

5. У системі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю можуть утворюватися науково-дослідні установи забезпечення та обслуговування, лабораторії, навчальні центри та центри підвищення кваліфікації.

6. Загальна чисельність центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику зі здійснення державного природоохоронного контролю встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 12. Апарат центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю

1. Апарат центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику зі здійснення державного природоохоронного контролю – це організаційно поєднана сукупність структурних підрозділів, що забезпечують діяльність керівника органу та його заступників, а також виконання покладених на цей орган завдань.

2. Структуру апарату центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю затверджує його керівник за погодженням з міністром, який спрямовує та координує діяльність цього органу.

3. Державні службовці апарату центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю призначаються на посади та звільняються з посад його керівником в порядку, передбаченому законодавством про державну службу з урахуванням положень цього Закону.

4. Працівники апарату центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю приймаються на роботу та звільняються з роботи в порядку, передбаченому законодавством про працю.

5. Звільнення з посади керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю та/або його заступників не може бути підставою для звільнення з посад державних службовців та/або звільнення з роботи працівників апарату цього органу.

6. Штатний розпис (штат) та кошторис центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю затверджує її керівник за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної бюджетної політики в порядку, встановленому законом.

Стаття 13. Керівник та заступники керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю

1. Безпосереднє керівництво центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю здійснює його керівник. Керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю має першого заступника та двох заступників.

2. Керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, перший заступник керівника та заступники керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю призначаються на посаду Кабінетом Міністрів України.

3. Керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю за посадою є Головним державним інспектором України з охорони довкілля. Перший заступник та заступники керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю за посадою є відповідно першим заступником та заступниками Головного державного інспектора України з охорони довкілля.

4. Керівником та заступниками керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю можуть бути призначені особи, які:

1) відповідають загальним умовам вступу на державну службу та кваліфікаційним вимогам до посади;

2) має вищу освіту в галузі права, управління та адміністрування або природничих наук;

3) має стаж роботи в галузі права або охорони навколишнього природного середовища не менш як п'ять років;

4) має досвід роботи на посадах не нижче керівників структурних підрозділів в органах державної влади чи місцевого самоврядування або досвід роботи на керівних посадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності не менше двох років.

Стаття 14. Основні повноваження керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю

1. Керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю:

1) очолює орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, здійснює керівництво його діяльністю, представляє орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, у відносинах з іншими органами, підприємствами, установами та організаціями в Україні і за її межами;

2) вносить на розгляд Міністра екології та енергетики пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у відповідних сферах, зокрема розроблені органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, проекти законів, актів

Президента України та Кабінету Міністрів України, наказів Мінприроди, а також позицію щодо проектів, розробниками яких є інші міністерства;

3) організовує та контролює в межах повноважень, передбачених законом, виконання в апараті органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальних органах Конституції та законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, наказів Мінекоенерго з питань, що належать до компетенції органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю;

4) розподіляє обов'язки між своїми заступниками;

5) затверджує положення про самостійні структурні підрозділи апарату органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю;

6) призначає на посаду за результатами конкурсного відбору та звільняє з посади за погодженням з Міністром екології та енергетики керівників і заступників керівників самостійних структурних підрозділів апарату органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю;

7) призначає на посаду та звільняє з посади у порядку, передбаченому законодавством про державну службу, державних службовців апарату органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю;

8) приймає на роботу та звільняє з роботи у порядку, передбаченому законодавством про працю, працівників апарату органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю;

9) призначає на посаду та звільняє з посади керівників та заступників керівників територіальних органів, відповідно до законодавства про державну службу;

10) утворює в межах граничної чисельності державних службовців та працівників органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, і коштів, передбачених на її утримання, ліквідує, реорганізує за погодженням із Кабінетом Міністрів України і Міністром екології та енергетики територіальні органи як структурні підрозділи апарату центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю,;

11) утворює, ліквідує, реорганізує підприємства, установи та організації, затверджує положення про них (їх статuti), в установленому порядку призначає на посаду та звільняє з посади їх керівників, здійснює в межах своїх повноважень інші функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю,;

12) вирішує в установленому порядку питання щодо заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності керівників територіальних органів, державних службовців та працівників апарату центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, присвоює їм ранги державних службовців;

13) вносить в установленому порядку подання щодо представлення державних службовців та працівників апарату центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, територіальних органів до відзначення державними нагородами;

14) призначає громадських інспекторів з охорони довкілля та видає їм посвідчення, організовує їх роботу, надає їм методичну та практичну допомогу, вживає заходів до усунення виявлених недоліків і порушень в їх діяльності;

- 15) утворює комісії, робочі та експертні групи;
- 16) скликає та проводить наради з питань, що належать до його компетенції;
- 17) підписує накази;
- 18) дає у межах повноважень, передбачених законом, обов'язкові для виконання державними службовцями і працівниками апарату центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, доручення;
- 19) здійснює інші повноваження, визначені законом.

Стаття 15. Територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізують державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю

1. Територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізують державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю утворюються за поданням керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю як юридичні особи публічного права в межах граничної чисельності державних службовців та працівників центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю і коштів, передбачених на його утримання, та ліквідовуються, реорганізуються за поданням міністра, який спрямовує та координує діяльність центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, Кабінетом Міністрів України.

2. Структуру територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю затверджує керівник центрального органу

виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю.

3. Штатний розпис (штат) та кошторис територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізують державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю затверджує керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю.

4. Керівники територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю та їх заступники призначаються на посади та звільняються з посад керівником центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю за погодженням з міністром, який спрямовує та координує його діяльність.

5. Керівник територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю за посадою є Головним регіональним державним інспектором з охорони довкілля. Заступники керівника територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю за посадою є відповідно заступниками Головного регіонального державного інспектора з охорони довкілля.

6. Керівником, заступником керівника територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю може бути призначена особа, яка:

1) відповідає загальним умовам вступу на державну службу та кваліфікаційним вимогам до посади;

2) має вищу освіту;

3) має стаж роботи в галузі права або охорони довкілля не менше трьох років;

4) має досвід роботи на посадах не нижче керівників структурних підрозділів в органах державної влади чи місцевого самоврядування або досвід роботи на керівних посадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності не менше одного року.

Стаття 16. Державний інспектор з охорони довкілля

1. Державний інспектор з охорони довкілля – це громадянин України, який займає відповідні посади в органі виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю.

2. Заходи державного природоохоронного контролю, що реалізуються органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, здійснюються Головним державним інспектором України з охорони довкілля, його першим заступником та заступниками, старшими державними інспекторами з охорони довкілля та державними інспекторами з охорони довкілля апарату центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, Головними регіональними державними інспекторами з охорони довкілля, їх першими заступниками та заступниками, старшими державними інспекторами з охорони довкілля та державними інспекторами з охорони довкілля територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю.

3. Державний інспектор з охорони довкілля має службове посвідчення. Зразки та порядок видання службових посвідчень, форми та інших елементів ідентифікації державного інспектора з охорони довкілля затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

4. Державний інспектор з охорони довкілля вступає, проходить та припиняє державну службу відповідно до Закону України «Про державну службу» із урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

5. Державним інспектором з охорони довкілля може бути призначена особа, яка:

- 1) відповідає загальним умовам вступу на державну службу;
- 2) має вищу освіту в галузі права або природничих наук;
- 3) має стаж роботи в галузі права або охорони навколишнього природного середовища не менш як один рік;

6. У разі вчинення протиправних діянь державний інспектор з охорони довкілля несе кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність відповідно до Закону.

7. Підстави та порядок притягнення державного інспектора з охорони довкілля до дисциплінарної відповідальності, а також застосування до державного інспектора з охорони довкілля заохочень визначаються Законом України «Про державну службу».

Стаття 17. Повноваження органів державного природоохоронного контролю

1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю та його територіальні органи відповідно до покладених на нього завдань:

- 1) здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами - нерезидентами вимог законодавства:

а) про екологічну та радіаційну безпеку, зокрема:

щодо виконання умов висновків з оцінки впливу на довкілля, висновків державної екологічної експертизи;

під час здійснення операцій з металобрухтом;

під час провадження видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля;

б) про охорону земель, надр, зокрема щодо:

консервації деградованих і малопродуктивних земель;

збереження водно-болотних угідь;

виконання екологічних вимог під час надання у власність і користування, зокрема в оренду, земельних ділянок;

здійснення заходів із запобігання забрудненню земель хімічними і радіоактивними речовинами, відходами, стічними водами;

додержання режиму використання земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, а також територій, що підлягають особливій охороні;

додержання екологічних нормативів з питань використання та охорони земель;

ведення будівельних, днопоглиблювальних робіт, видобування піску і гравію, прокладення кабелів, трубопроводів та інших комунікацій на землях водного фонду;

установлення та використання водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, а також додержання режиму використання їх територій;

в) про охорону, раціональне використання вод та відтворення водних ресурсів, зокрема щодо:

виконання державних цільових, міждержавних та регіональних програм використання і охорони вод, відтворення водних ресурсів;

наявності та додержання умов дозволів, установлених нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин, лімітів забору і використання води та скидання забруднюючих речовин;

права державної власності на води;

ведення водокористувачами обліку забору та використання вод, здійснення контролю за якістю і кількістю скинутих у водні об'єкти зворотних вод і забруднюючих речовин та за якістю води водних об'єктів у контрольних створах, а також подання відповідним органам звітів;

дотримання встановленого режиму господарської діяльності у зонах санітарної охорони джерел питного та господарсько-побутового водопостачання, водоохоронних зонах, прибережних захисних смугах, смугах відведення та берегових смугах водних шляхів, очисних та інших водогосподарських споруд і технічних пристроїв;

здійснення заходів із запобігання забрудненню водних об'єктів стічними (дощовими, сніговими) водами;

використання води (водних об'єктів) відповідно до цілей та умов їх надання водокористувачам;

здійснення погоджених у встановленому порядку технологічних, лісомеліоративних, гідротехнічних та інших заходів щодо охорони вод від вичерпання, поліпшення їх стану, а також припинення скидання забруднених зворотних вод (стічні, шахтні, кар'єрні, дренажні води);

проведення робіт, пов'язаних із ліквідацією наслідків аварій, які можуть спричинити погіршення якості води;

дотримання екологічних вимог під час проектування, розміщення, будівництва нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів;

здійснення заходів, пов'язаних із запобіганням шкідливій дії води і ліквідацією її наслідків;

дотримання регламентів скидання промислових забруднених стічних чи шахтних, кар'єрних, рудникових вод з накопичувачів, норм і правил експлуатації технологічних водойм (ставки-охолоджувачі теплових і атомних станцій, рибоводні ставки, ставки-відстійники та інші);

використання, відтворення і охорони морського середовища і природних ресурсів внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України та континентального шельфу України;

г) про охорону атмосферного повітря, зокрема щодо:

виконання загальнодержавних, галузевих або регіональних природоохоронних програм;

наявності та додержання умов дозволів на викиди забруднюючих речовин;

забезпечення безперебійної ефективної роботи і підтримання у справному стані споруд, устаткування та апаратури для очищення викидів забруднюючих речовин;

додержання нормативів у галузі охорони атмосферного повітря;

додержання екологічних показників нафтопродуктів (бензину автомобільного та дизельного палива), які реалізуються шляхом оптової та роздрібною торгівлі суб'єктами господарювання;

порядку провадження діяльності, спрямованої на штучні зміни стану атмосфери і атмосферних явищ у господарських цілях;

надання своєчасної, повної та достовірної інформації про стан атмосферного повітря, визначення видів і обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря;

г) про охорону, захист, використання та відтворення лісів, зокрема щодо:

пошкодження дерев і чагарників, знищення або пошкодження лісових культур, сіянців або саджанців у лісових розплідниках і на плантаціях,

природного підросту та самосіву на землях, призначених під відновлення лісу, законності вирубування;

повноти та законності здійснених заходів щодо відтворення лісів, зокрема цінними та рідкісними породами дерев, породами, притаманними відповідному регіону, та повноти заходів з догляду за лісовими культурами на землях, призначених під відновлення лісу;

раціонального та невиснажливого використання лісових ресурсів;

добування продуктів лісу та використання лісових ресурсів;

здійснення комплексу необхідних заходів захисту для забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб, пошкодження внаслідок антропогенного та іншого шкідливого впливу, застосування пестицидів і агрохімікатів у лісовому господарстві та лісах;

використання полезахисних лісосмуг, водоохоронних і захисних лісових насаджень;

заготівлі деревини в порядку рубок головного користування та здійснення лісогосподарських заходів;

експлуатації нових і реконструйованих підприємств, цехів, агрегатів, транспортних шляхів, магістральних трубопроводів, комунальних та інших об'єктів, не забезпечених обладнанням, що запобігає шкідливому впливу на стан і відтворення лісів;

збереження корисної для лісу фауни;

д) про раціональне використання, відтворення і охорону об'єктів тваринного світу, зокрема щодо:

регулювання чисельності диких тварин;

використання і відтворення рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тварин, занесених до Червоної книги України;

утримання та розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах;

наявності документів, що підтверджують законність набуття диких тварин, у тому числі тих, що занесені до Червоної книги України;

наявності дозвільних документів на утримання та розведення диких тварин;

охорони середовища перебування, шляхів міграції, переселення, акліматизації і схрещування диких тварин;

ввезення в Україну і вивезення за її межі об'єктів тваринного світу та знарядь їх добування;

захисту диких тварин від жорстокого поводження;

законності набуття у приватну власність об'єктів тваринного світу;

е) про охорону, використання і відтворення риби та інших водних живих ресурсів;

є) щодо наявності дозволів, лімітів та квот на спеціальне використання природних ресурсів, дотримання їх умов;

ж) про охорону, утримання і використання зелених насаджень;

з) про використання, охорону і відтворення об'єктів рослинного світу;

и) щодо дотримання правил створення, поповнення, зберігання, використання та державного обліку зоологічних, ботанічних колекцій і торгівлі ними;

і) з питань дотримання положень Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES);

ї) під час ведення мисливського господарства та здійснення полювання;

й) про збереження об'єктів рослинного та тваринного світу, занесених до Червоної та Зеленої книг України, збереження і використання екологічної мережі;

к) про охорону і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема щодо:

додержання режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

наявності лімітів і дозволів на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду та дотримання їх обсягів, відтворення природних ресурсів на території природно-заповідного фонду;

л) з питань поводження з відходами, зокрема щодо:

дотримання вимог документів дозвільного характеру на здійснення операцій у сфері поводження з відходами;

складення і ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, реєстру місць видалення відходів;

перевезення небезпечних відходів територією України та транскордонних перевезень відходів;

збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, видалення, захоронення відходів (у тому числі недопущення змішування та захоронення відходів, які можуть бути утилізовані);

ведення первинного обліку кількості, типу і складу відходів, що утворюються, збираються, перевозяться, зберігаються, обробляються, утилізуються, знешкоджуються та видаляються, подання відповідної статистичної звітності в установленому порядку та паспортизації таких відходів;

дотримання вимог нормативно-технічної та технологічної документації, погодженої в установленому порядку, під час виробництва продукції (крім дослідних зразків) з відходів чи з їх використанням;

дотримання правил і режиму експлуатації установок, виробництв з оброблення та утилізації відходів;

дотримання вимог екологічної безпеки під час транспортування, зберігання, використання, знешкодження та захоронення хімічних засобів захисту рослин, мінеральних добрив, токсичних речовин і відходів;

своєчасного та повного здійснення заходів із захисту земель від засмічення та забруднення відходами;

м) у сфері хімічних джерел струму в частині забезпечення екологічної безпеки виробництва хімічних джерел струму та утилізації відпрацьованих хімічних джерел струму, ведення обліку обсягів накопичення відпрацьованих хімічних джерел струму та передачі їх для утилізації;

н) щодо дотримання вимог реєстрації в судових документах операцій із шкідливими речовинами та сумішами;

о) щодо дотримання заходів біологічної і генетичної безпеки стосовно біологічних об'єктів природного середовища під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритій системі;

п) обов'язкового страхування майнових ризиків у випадках, передбачених законом;

2) проводить перевірки із застосуванням інструментально-лабораторного контролю, складає відповідно до законодавства акти за результатами здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства з питань, що належать до її компетенції, надає обов'язкові до виконання приписи щодо усунення виявлених порушень вимог законодавства та здійснює контроль за їх виконанням і здійснює лабораторні вимірювання (випробування);

3) аналізує результати моніторингу навколишнього природного середовища та враховує їх при плануванні заходів державного природоохоронного контролю;

4) здійснює державний ринковий нагляд у межах сфери своєї компетенції;

5) надає центральним і місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування інформацію щодо звернення до адміністративного суду з позовом про застосування заходу реагування у виді анулювання

документа дозвільного характеру у випадку здійснення суб'єктом господарювання певних дій щодо провадження господарської діяльності або видів господарської діяльності, на які отримано документ дозвільного характеру, з порушенням вимог законодавства, щодо яких органом державного природоохоронного контролю видано припис про їх усунення із наданням достатнього часу для їх усунення;

б) звертається до суду із позовом щодо:

повного або часткового зупинення виробництва (виготовлення), реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг суб'єктами господарювання і об'єктами незалежно від їх підпорядкування та форми власності, якщо їх експлуатація здійснюється з порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища, вимог дозволів на використання природних ресурсів, з перевищенням нормативів гранично допустимих викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин, впливу фізичних та біологічних факторів, лімітів скидів забруднюючих речовин;

визнання протиправними дій чи бездіяльності фізичних і юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців, органів державної влади та місцевого самоврядування, їх посадових осіб, про визнання недійсними індивідуальних актів або їх окремих частин, правочинів, що порушують вимоги законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

відшкодування шкоди, збитків і втрат, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства з питань, що належать до компетенції органу державного природоохоронного контролю;

зобов'язання суб'єктів господарювання, органів державної влади та органів місцевого самоврядування допустити посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальних органів до здійснення заходів державного природоохоронного контролю;

7) вносить у встановленому порядку центральним органам виконавчої влади, їх територіальним органам, місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування вимоги щодо приведення у відповідність із законодавством прийнятих ними рішень з питань, що належать до компетенції органу державного природоохоронного контролю;

8) складає протоколи про адміністративні правопорушення та розглядає справи про адміністративні правопорушення, накладає адміністративні стягнення у випадках, передбачених законом;

9) пред'являє претензії про відшкодування шкоди, збитків і втрат, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства з питань, що належать до компетенції органу державного природоохоронного контролю;

10) складає розпорядження щодо застосування штрафних санкцій у випадках, передбачених законом;

11) вживає в установленому порядку заходів досудового врегулювання спорів, виступає позивачем та відповідачем у судах;

12) здійснює розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних із діяльністю органу державного природоохоронного контролю, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління;

13) організовує науково-технічну, інвестиційну, інформаційну, видавничу діяльність;

14) здійснює міжнародне співробітництво, забезпечує виконання зобов'язань, узятих за міжнародними договорами України, з питань, що належать до компетенції органу державного природоохоронного контролю, бере участь у підготовці міжнародних договорів України та відповідно до законодавства укладає міжнародні договори України міжвідомчого характеру;

15) забезпечує проведення інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на підвищення рівня поінформованості суспільства щодо діяльності органу державного природоохоронного контролю;

16) забезпечує інформування про стан навколишнього середовища з питань, що належать до компетенції органу державного природоохоронного контролю;

17) формує і забезпечує ведення реєстру об'єктів, які можуть мати значний вплив на навколишнє природне середовище;

18) бере участь у формуванні державного замовлення на підготовку фахівців у відповідній сфері;

19) здійснює функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління органу державного природоохоронного контролю;

20) здійснює інші повноваження, визначені законом.

2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю та його територіальні органи для виконання покладених на нього завдань має право:

1) залучати в установленому порядку до виконання окремих робіт, участі у вивченні окремих питань вчених і фахівців, працівників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками);

2) залучати працівників правоохоронних органів до здійснення заходів з державного природоохоронного контролю з питань, що належать до його компетенції;

3) одержувати безоплатно від центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, а також громадян та їх об'єднань інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на нього завдань;

4) скликати наради, утворювати комісії, робочі та експертні групи проводити відповідно до законодавства наукові конференції, семінари з

питань, що належать до компетенції органу державного природоохоронного контролю;

5) користуватися безоплатно інформаційними базами даних державних органів, державною системою урядового зв'язку та іншими технічними засобами;

6) зупиняти транспортні (в тому числі плавучі) засоби та проводити їх огляд, огляд знарядь добування об'єктів рослинного та тваринного світу (в тому числі риби та інших водних живих ресурсів) у місцях їх добування, зберігання, перероблення та реалізації;

7) вилучати в осіб знаряддя добування об'єктів тваринного світу (в тому числі водних живих ресурсів), транспортні (в тому числі плавучі) засоби, обладнання та предмети, що є знаряддям добування об'єктів тваринного світу (в тому числі риби та інших водних живих ресурсів), незаконно добуті природні ресурси і продукцію, що з них вироблена, незаконно набуті об'єкти тваринного світу або які утримуються з порушенням умов їх використання, та передавати їх відповідно до договорів на тимчасове утримання до зоологічних парків державної та комунальної форми власності, а також вилучати відповідні документи (ліцензії, дозволи тощо);

8) здійснювати відповідно до закону фотографування, звукозапис, кіно- і відеозйомку, зокрема з літальних апаратів та із застосуванням космічних технологій, як допоміжний засіб для запобігання та розкриття порушень природоохоронного законодавства;

9) здійснювати відбір проб та інструментально-лабораторні вимірювання показників складу та властивостей викидів стаціонарних джерел забруднення атмосферного повітря, вод лляльних, баластних, зворотних, поверхневих, морських, вимірювання показників складу та властивостей підземних вод у пробах із спостережувальних свердловин на об'єктах, що обстежуються; вимірювання показників складу та властивостей

викидів пересувних джерел забруднення атмосферного повітря та екологічних показників нафтопродуктів (бензину автомобільного і дизельного палива), які реалізуються шляхом оптової та роздрібної торгівлі суб'єктами господарювання; проводити лабораторний аналіз стану забруднення земель, у тому числі радіоактивний, у зонах безпосереднього впливу викидів і скидів підприємствами забруднюючих речовин, а також у разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій;

10) проводити перевірку стану організації та здійснення виробничого контролю за дотриманням суб'єктами господарювання нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин, за здійсненням інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів забруднюючих речовин із стаціонарних і пересувних джерел та ефективності роботи газоочисних установок, за дотриманням установлених нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин, за якістю і кількістю скинутих у водні об'єкти зворотних вод і забруднюючих речовин та за якістю води об'єктів у контрольних створах і перевірку дотримання правил визначення якості вод;

11) викликати громадян та посадових осіб органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання для одержання усних та письмових пояснень у зв'язку з порушенням ними вимог законодавства з питань, що належать до компетенції органу державного природоохоронного контролю;

12) здійснювати збирання, обробку та проводити аналіз інформації щодо дотримання вимог законодавства з питань, що належать до компетенції органу державного природоохоронного контролю;

13) обстежувати в установленому законодавством порядку підприємства, установи та організації під час здійснення державного природоохоронного контролю;

14) доставляти осіб, які вчинили порушення вимог законодавства з питань, що належать до компетенції органу державного природоохоронного контролю, до правоохоронних органів, органів Держприкордонслужби або виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, якщо особу порушника неможливо встановити на місці вчинення правопорушення;

15) передавати правоохоронним органам матеріали про діяння, в яких вбачаються ознаки кримінального правопорушення.

Стаття 18. Громадські ради при органі виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю

1. З метою забезпечення прозорості та громадського контролю за діяльністю центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальних органів утворюється громадська рада у кількості:

1) від 15 до 35 членів – для громадської ради при центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю;

2) від 7 до 15 членів – для громадської ради при кожному територіальному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю .

2. До складу громадської ради можуть бути обрані представники громадських об'єднань, які зареєстровані в установленому порядку та мають, щонайменше, 2-річний досвід роботи у сфері охорони навколишнього природного середовища.

3. Організаційно-технічне забезпечення діяльності громадських рад, створення умов для їх роботи та проведення засідань здійснюють центральний апарат органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю та територіальні органи.

Стаття 19. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення

1. Фінансове забезпечення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальних органів здійснюється коштом Державного бюджету України.

2. У Державному бюджеті України видатки на фінансування центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальних органів визначаються окремим рядком на рівні, що забезпечує належне виконання покладених на нього повноважень.

3. Керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю представляє позицію цього органу з питань його фінансування на засіданнях Кабінету Міністрів України, комітетів або пленарних засіданнях Верховної Ради України.

4. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальні органи є розпорядниками коштів Державного бюджету України, що виділяються для його фінансування.

5. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальні органи забезпечується необхідними матеріальними засобами, технікою, обладнанням, іншим майном для провадження службової діяльності.

6. Фінансування центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальних органів коштом будь-яких інших джерел забороняється, крім випадків, передбачених міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, або

проектами міжнародної технічної допомоги.

РОЗДІЛ III

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО ПРИРОДООХОРОННОГО КОНТРОЛЮ ТА ПРИРОДООХОРОННОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Стаття 20. Відповідальність за порушення законодавства у сфері державного природоохоронного контролю та природоохоронного законодавства

1. Порушення законодавства України про державний природоохоронний контроль та охорону навколишнього природного середовища тягне за собою встановлену цим Законом та іншим законодавством України дисциплінарну, адміністративну, цивільну і кримінальну відповідальність.

Стаття 21. Відповідальність за порушення законодавства у сфері державного природоохоронного контролю

1. Відповідальність за порушення законодавства у сфері державного природоохоронного контролю несуть:

1) суб'єкти господарювання у вигляді штрафу в разі:

недопущення до проведення заходів державного нагляду (контролю) з питань додержання вимог природоохоронного законодавства, які проводяться відповідно до вимог законодавства, створення перешкод у їх проведенні суб'єктом господарювання з високим ступенем ризику від провадження господарської діяльності, у тому числі за умови фіксації такого правопорушення (правопорушень) засобами відео,- аудіозв'язку – у стократному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

недопущення до проведення заходів державного нагляду (контролю) з питань додержання вимог природоохоронного законодавства, які проводяться відповідно до вимог законодавства, створення перешкод у їх

проведенні суб'єктом господарювання з середнім ступенем ризику від провадження господарської діяльності, у тому числі за умови фіксації такого правопорушення (правопорушень) засобами відео,- аудіозв'язку – у п'ятдесяти кратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

недопущення до проведення заходів державного нагляду (контролю) з питань додержання природоохоронного законодавства, які проводяться відповідно до вимог законодавства, створення перешкод у їх проведенні суб'єктом господарювання з низьким ступенем ризику від провадження господарської діяльності, у тому числі за умови фіксації такого правопорушення (правопорушень) засобами відео,- аудіозв'язку – у двадцяти п'яти кратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

2) органи державної влади та органи місцевого самоврядування у вигляді штрафу в разі:

недопущення до проведення заходів державного нагляду (контролю) з питань додержання вимог природоохоронного законодавства, в межах делегованих повноважень, які проводяться відповідно до вимог законодавства, створення перешкод у її проведенні, у тому числі за умови фіксації такого правопорушення (правопорушень) засобами відео,- аудіозв'язку – у двадцяти п'яти кратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

3) посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, та його територіальних органів у вигляді штрафу в разі:

проведення заходів державного нагляду (контролю) з питань додержання вимог природоохоронного законодавства з порушенням вимог законодавства щодо їх проведення, у тому числі за умови фіксації такого правопорушення (правопорушень) засобами відео,- аудіозв'язку – у двадцяти

п'яти кратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення.

Стаття 22. Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

1. Суб'єкти господарювання, органи державної влади та органи місцевого самоврядування несуть відповідальність у вигляді штрафу в разі:

провадження господарської діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля без здійснення такої оцінки та отримання рішення про провадження такої діяльності, недотримання під час провадження господарської діяльності експлуатації об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, екологічних умов, визначених у висновку з оцінки впливу на довкілля, рішеннях про провадження планованої діяльності та проектах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, а також змін у цій діяльності або подовження строків її провадження – у шістдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

здійснення господарської діяльності, без документа дозвільного характеру у випадках, коли необхідність одержання такого документу передбачена законодавством України, – у шістдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановлених законодавством на момент виявлення порушення;

забруднення атмосферного повітря внаслідок здійснення викидів забруднюючих речовин, нормативи гранично допустимих викидів або гранично допустимі концентрації яких не визначено законодавством – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальних заробітних плат, встановлених законодавством на момент виявлення порушення;

незаконне ведення будівельних, днопоглиблювальних робіт, видобування піску і гравію, прокладення кабелів, трубопроводів та інших комунікацій на землях водного фонду – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

руйнування русел річок, струмків та водотоків або порушення природних умов поверхневого стоку під час будівництва й експлуатації автошляхів, залізниць та інших інженерних комунікацій – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

скидання у водні об'єкти речовин, для яких не встановлено нормативи екологічної безпеки водокористування, та/або з перевищенням більш ніж у 5 разів установлених нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин із зворотними водами – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

забруднення поверхневих чи підземних вод і водоносних горизонтів, джерел питних, мінеральних, лікувальних вод або зміну їхніх природних властивостей, або виснаження водних джерел, що створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи для довкілля – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

забруднення моря у межах внутрішніх морських чи територіальних вод України або в межах вод виключної (морської) економічної зони України матеріалами чи речовинами, шкідливими для життя чи здоров'я людей, або відходами внаслідок порушення спеціальних правил, якщо це створило небезпеку для життя чи здоров'я людей або водних біоресурсів чи могло перешкодити законним видам використання моря, а також незаконне скидання чи поховання у межах внутрішніх морських чи територіальних вод

України або у відкритому морі зазначених матеріалів, речовин і відходів - у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

порушення законодавства про континентальний шельф України, що заподіяло істотну шкоду, а також невжиття особою, що відповідає за експлуатацію технологічних установок або інших джерел небезпеки в зоні безпеки, заходів для захисту живих організмів моря від дії шкідливих відходів або небезпечних випромінювань та енергії, якщо це створило небезпеку їх загибелі або загрожувало життю чи здоров'ю людей – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

відсутності обов'язкового страхування майнових ризиків при промисловій розробці родовищ нафти і газу у випадках, передбачених Законом України «Про нафту і газ», обов'язкового страхування майнових ризиків користувача надр під час дослідно-промислового і промислового видобування та використання газу (метану) вугільних родовищ, обов'язкового страхування цивільної відповідальності інвестора, в тому числі за шкоду, заподіяну довкіллю, здоров'ю людей, за угодою про розподіл продукції, обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти господарська діяльність на яких може призвести до аварій природоохоронного та санітарно-епідеміологічного характеру – у сорокакратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

невиконання умов зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту під час проведення гірничодобувних, геологорозвідувальних, будівельних та інших робіт, пов'язаних із порушенням ґрунтового покриву, своєчасного проведення рекультивації порушених земель в обсягах,

передбачених робочим проектом землеустрою, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи для довкілля – у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

псування земель шляхом їх забруднення хімічними та радіоактивними речовинами і стічними водами, засмічення промисловими, побутовими та іншими відходами, заростання чагарниками, дрібноліссям та бур'янам, чи іншими матеріалами, шкідливими для життя, здоров'я людей, внаслідок порушення спеціальних правил, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей – у сорокакратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

проведення рубки головного користування у насадженнях, які не досягли віку стиглості – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

порушення порядку видачі спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів, зокрема:

під час проведення рубок поліпшення санітарного стану лісів – у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

під час проведення рубок головного користування – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення.

порушення законодавства у сфері охорони, використання та відтворення рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослинного світу, занесених до Червоної книги України – у стократному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

призначення (проведення) заходів з поліпшення санітарного стану лісів у насадженнях, які не потребують їх проведення – у п'ятдесятикратному

розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

погодження переліку заходів з поліпшення санітарного стану лісів з порушенням нормативно-правових актів, що регламентують призначення відповідних лісових насаджень у рубку – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

проведення рубок, що не передбачені лісовпорядкуванням, або за відсутності актів поточного лісопатологічного огляду – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

проведення суцільних та поступових рубок головного користування та суцільних санітарних рубок на площі понад 1 гектар; усіх суцільних санітарних рубок на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду – у стократному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

невиконання встановлених законодавством вимог щодо охорони видів тварин, занесених до Червоної книги України або до переліків видів тварин, що підлягають особливій охороні – у стократному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

порушення правил створення, поповнення, зберігання, використання та державного обліку зоологічних колекцій, торгівлі ними, а також установленого законодавством порядку їх пересилання, ввезення в Україну і вивезення за її митну територію – у стократному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

порушення встановленого законодавством порядку надання об'єктів тваринного світу у користування та порушення правил їх використання – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

самовільного або з порушенням встановленого законодавством порядку переселення, акліматизації та схрещування тварин, а також виведення і використання генетично змінених організмів – у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

незаконного вилучення об'єктів тваринного світу з природного середовища – у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

порушення встановлених законодавством вимог щодо охорони середовища існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин – у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

жорстокого поводження з дикими тваринами, невжиття заходів щодо запобігання загибелі тварин, погіршення середовища їх існування та ліквідації негативного впливу на тваринний світ – у двадцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

виготовлення, зберігання, реалізації та застосування заборонених знарядь добування тварин – у десятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

недодержання науково обґрунтованих нормативів і лімітів використання об'єктів тваринного світу, незабезпечення невиснажливого їх використання, а також відтворення – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення.

2. Законодавством України може бути встановлена відповідальність і за інші правопорушення у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Стаття 23. Провадження у справах про порушення вимог законодавства у сфері державного природоохоронного контролю та природоохоронного законодавства

1. Штраф за порушення вимог законодавства у сфері державного природоохоронного контролю та природоохоронного законодавства може бути накладено протягом шести місяців з дня виявлення правопорушення, але не пізніше одного року з дня його вчинення, на підставі розпорядження керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю або керівника його територіального органу.

2. Порядок складання розпорядження та вимоги до його оформлення встановлюється Кабінетом Міністрів України.

РОЗДІЛ ІV

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом.

2. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

3. Міністерству фінансів України під час підготовки пропозицій щодо внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» передбачити видатки, необхідні для забезпечення виконання цього

Закону.

4. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У **Кодексі України про адміністративні правопорушення** (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) Статтю 85-1 доповнити частиною п'ятою та шостою такого змісту:

«Ухилення водіїв транспортних засобів від проходження відповідно до встановленого порядку огляду транспортного засобу з метою виявлення знарядь добування об'єктів рослинного та тваринного світу (в тому числі риби та інших водних біоресурсів) у місцях їх добування, зберігання, перероблення та реалізації –

тягне за собою накладення штрафу у розмірі двохсот десяти неоподаткованого мінімуму доходів громадян.»;

2) доповнити статтю 183 після слова «поліції» словами «органів державного природоохоронного контролю»;

3) статтю 188⁵ викласти в такій редакції

«**Стаття 188⁵**. Невиконання законних розпоряджень чи приписів посадових осіб органів, які здійснюють державний природоохоронний контроль

Невиконання законних розпоряджень чи приписів, інших законних вимог посадових осіб органів, які здійснюють державний природоохоронний контроль, ненадання їм необхідної інформації або надання неправдивої інформації, вчинення інших перешкод для виконання покладених на них обов'язків -

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від дев'яти до п'ятнадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від п'ятнадцяти до сорока п'яти неоподаткованих мінімумів доходів громадян.»;

1) частину першу статті 240 після слів «рибних запасів» доповнити словами «при здійсненні аквакультури»;

- 2) статтю 241 та статтю 242 виключити;
- 3) статтю 242¹ викласти у такій редакції:

«Стаття 242¹. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю розглядає справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 47 - 50, 52 - 53¹, 53³, 53⁴, 59 – 85, статтями 86¹, 87, 88¹, 88², статтею 89 (щодо диких тварин), статтею 90¹(крім порушень санітарних норм), статтями 91¹ – 91⁵, статтею 95 (крім порушень санітарних норм та норм ядерної безпеки), статтями 152-153, статтею 164, статтею 167 (щодо реалізації нафтопродуктів, екологічні показники яких не відповідають вимогам стандартів, норм та правил) і статтею 188⁵ цього Кодексу.

Від імені центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право Головний державний інспектор України з охорони довкілля та його заступники, старші державні інспектори з охорони довкілля центрального апарату центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, головні регіональні державні інспектори з охорони довкілля, їх заступники, старші державні інспектори з охорони довкілля, державні інспектори з охорони довкілля територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю) у сфері.»;

- 4) абзац двадцять дев'ятий пункту 1 частини першої статті 255 викласти у такій редакції:

«центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю статтями

47-50, 52 – 53¹, 53³, 53⁴, 59 – 85, 86¹ – 91⁵, статтею 95 (крім порушень санітарних норм та норм ядерної безпеки), статтями 152-153, статтею 164 (в частині порушення порядку провадження господарської діяльності, пов'язаної з раціональним використанням, відтворенням та охороною природних ресурсів (земля, надра, поверхневі води, атмосферне повітря, тваринний та рослинний світ, природні ресурси територіальних вод, континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України, добування і використання риби та інших водних біоресурсів), поводження з відходами (крім поводження з радіоактивними відходами), небезпечними хімічними речовинами, пестицидами та агрохімікатами, порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля), статтею 167 (щодо реалізації нафтопродуктів, екологічні показники яких не відповідають вимогам стандартів, норм та правил) і статтею 188⁵)».

2. У Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 41, ст. 546 із наступними змінами):

1) частину другу статті 8 викласти у такій редакції:

«Координацію, та узагальнення результатів цих досліджень здійснюють Академія наук України, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю.»;

2) пункт «ї» частини першої статті 15 після слів «природного середовища» доповнити словами «, в тому числі за охороною і використанням земель, засміченням земель комунальної власності»;

3) у статті 16:

у частині третій:

після слів «центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища,»

доповнити словами «центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю,»;

4) у частині першій статті 20:

у першому абзаці слова «реалізує державну політику» замінити на слова «забезпечує формування державної політики»;

пункти «в» та «г» викласти у такій редакції:

«в) забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері моніторингу навколишнього природного середовища, створення і забезпечення роботи мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації, положення про яку затверджується Кабінетом Міністрів України;

г) затвердження екологічних нормативів, правил, режимів, програм, наукових робіт, лімітів використання природних ресурсів, участь у розробці стандартів щодо регулювання використання, відтворення природних ресурсів і охорони навколишнього природного середовища від забруднення та інших шкідливих впливів»;

доповнити пунктами «р», «с» наступного змісту:

«р) затвердження порядку уповноваження підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю та його територіальних органів на проведення вимірювань, не пов'язаних з оцінкою відповідності продукції, процесів та послуг, у сфері законодавчо регульованої метрології;

с) затвердження переліку методик вимірювань у сфері законодавчо регульованої метрології, що є обов'язковими до використання уповноваженими підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю.»

5) у статті 20-2:

частину першу викласти у наступній редакції:

«Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю визначена Законом України «Про державний природоохоронний контроль»».

6) у частині 2 статті 22 після слів «органам» додати слова «та органам місцевого самоврядування»;

7) у пункті «д» частини 2 статті 25-1 після слів «реєстрах, архівах та інших джерелах» доповнити словами «через офіційні веб-сайти органів державної влади та органів місцевого самоврядування.»;

8) у статті 35:

перше речення частини першої викласти у такій редакції:

«Державний природоохоронний контроль здійснюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю.»;

частину другу після слів «природного середовища,» доповнити словами «наукові дослідження в частині використання природних ресурсів загальнодержавного значення,»;

частину третю викласти у такій редакції:

«Порядок здійснення державного природоохоронного контролю визначається цим Законом, Законом України «Про державний природоохоронний контроль» та іншими законами України.»

9) статтю 57 після частини першої доповнити новою частиною другою такого змісту:

«Під час проведення наукових досліджень, пов'язаних з вилученням об'єктів тваринного світу та водних біоресурсів із природного середовища забороняється їх подальше використання у господарських цілях. Вилучені із природного середовища об'єкти тваринного світу та водних біоресурсів, які не використовуються у наукових цілях, або після проведення відповідних

досліджень підлягають поверненню у природне середовище у живому вигляді, а у випадку їх загибелі обов'язковій утилізації.»;

у зв'язку з цим частину другу – третю вважати відповідно частинами третьою – четвертою;

3. У Законі України «Про природно-заповідний фонд України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 34, ст. 502 із наступними змінами):

1) у частині першій статті 9-1 після слів «Спеціальне використання природних ресурсів» доповнити словами і знаками «(за виключенням промислового видобування),»;

2) статтю 21 після частини четвертої доповнити новими частинами п'ятою та шостою наступного змісту:

«Обов'язковим є визначення доцільності спеціального використання водних біоресурсів на основі науково-обґрунтованих даних, стану їх популяцій у водних об'єктах (їх частинах) на територіях природно-заповідного фонду.

Забороняється промислове рибальство у внутрішніх морських водах і територіальному морі (з лиманами та естуаріями), виключній (морській) економічній зоні України, у поверхневих водах (озерах, водосховищах, річках, каналах та їх частинах), що розташовані території природно-заповідного фонду.»

3) у частині першій статті 62 слова «в галузі охорони навколишнього природного середовища, його органами на місцях,» замінити знаком та словами «, який реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю,».

4. У Законі України «Про охорону атмосферного повітря» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 50, ст. 678 (із наступними змінами):

1) частину першу статті 10 доповнити абзацом такого змісту:

«здійснювати контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, в тому числі за допомогою автоматизованих засобів вимірювальної техніки в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, за рівнями фізичного впливу та вести їх постійний облік.»;

2) у статті 11:

частину десяту доповнити новим абзацом п'ятим наступного змісту:

«забезпечення суб'єктом господарювання (що належить до першої групи) здійснення обліку за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, за допомогою автоматизованих засобів вимірювальної техніки в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.»

після частини тринадцятої доповнити новою частиною чотирнадцятою наступного змісту:

«Орган, що видав дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарних джерел зобов'язаний звернутись до адміністративного суду з позовом про застосування заходу реагування у виді анулювання дозволу в разі виявлення порушення умов дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарних джерел, стосовно яких центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю у сфері охорони атмосферного повітря, раніше було видано припис про їх усунення із наданням достатнього часу для їх усунення.».

5. У Кодексі України про надра (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 36, ст. 340 (із наступними змінами):

1) частину другу статті 23 виключити;

2) у статті 64:

у частині третій:

слова «державного мита» замінити словами «судового збору».

6. У Законі України «Про пестициди і агрохімікати» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 14, ст. 91 (із наступними змінами):

1) статтю 16 після слів «благополуччя населення» доповнити словами «центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю»;

2) статтю 16-7 викласти у такій редакції :

«Стаття 16-7. Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, у сфері діяльності, пов'язаної з пестицидами і агрохімікатами

До компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, у сфері діяльності, пов'язаної з пестицидами і агрохімікатами, належить здійснення державного нагляду (контролю) за поведженням з пестицидами і агрохімікатами (в частині додержання підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності та громадянами регламентів безпечного виробництва, транспортування, зберігання пестицидів і агрохімікатів, контролю за обігом та утилізацією тари та пакування від них, а також їх відповідність сертифікатам якості).».

8. У Законі України «Про виключну (морську) економічну зону України» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 21, ст. 152 (із наступними змінами):

1) у частині першій статті 27:

в абзаці першому слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища» замінити словами «природоохоронного контролю»;

абзац третій виключити;

2) у частині першій статті 31 слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища» замінити словами «природоохоронного контролю».

9. У Водному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 24, ст. 189 (із наступними змінами):

1) частину третю статті 13 викласти у такій редакції:

«Органами виконавчої влади у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю.»;

3) у статті 15-2:

у назві та абзаці першому частини першої слова «нагляду (контролю) у сфері охорони і раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю»;

у частині першій:

у пункті 2 слова «прийняття у встановленому порядку рішення про обмеження, тимчасову заборону» замінити словами «звернення в установленому порядку до суду із позовом щодо обмеження, тимчасової заборони»;

4) у статті 44:

пункт 8 викласти у такій редакції:

«8) здійснення погоджених у встановленому порядку технологічних, лісомеліоративних, гідротехнічних та інших заходів щодо охорони вод від вичерпання, поліпшення їх стану, а також припинення скидання забруднених зворотних вод (стічні, шахтні, кар'єрні, дренажні води), баластних та лляльних вод;»;

у пункті 10 слова «контролю у сфері охорони і раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю»;

5) в абзаці шостому частини третьої статті 55 слова «нагляду (контролю) у сфері охорони і раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю»;

б) у статті 71:

назву статті викласти у такій редакції:

«Стаття 71. Обмеження, тимчасова заборона (зупинення) чи припинення діяльності пов'язаної з порушенням вимог водного законодавства»

частину першу викласти у такій редакції:

«У разі самовільного захоплення водних об'єктів, водокористування, проведення гідротехнічних робіт (будівництво ставків, дамб, каналів, свердловин), перевищення встановлених нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у поверхневі водні об'єкти діяльність громадян, підприємств, установ, організацій і об'єктів може бути обмежена, тимчасово заборонена (зупинена) чи припинена в порядку, встановленому законодавством.»;

7) частину першу статті 105 після слів «станом цих вод» доповнити словами «, сприяти під час проведення заходів державного природоохоронного контролю відбору проб підземних вод з локальних мереж спостережувальних свердловин»;

8) частину другу статті 109 викласти в наступній редакції

«Позивачі - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, звільняються від сплати судового збору у

справах про стягнення коштів на відшкодування збитків, завданих порушеннями водного законодавства.»;

10. У Законі України «Про відходи» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 36-37, ст. 242 (із наступними змінами):

1) абзац четвертий частини восьмої статті 12 після слова «контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю»;

2) у статті 22 слова «контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю»;

3) у назві та тексті статті 23-2 слова «контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю»;

4) пункт г статті 23-2 викласти у такій редакції:

«г) збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження, видалення, захоронення відходів, у тому числі небезпечних, на території України;»

5) частину першу статті 37 слова «контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю».

11. У Законі України «Про рослинний світ» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 22-23, ст. 198 (із наступними змінами):

1) абзац третій частини другої статті 10 викласти у такій редакції:

«заготівля деревини під час рубок проріджування, прохідних, вибіркових та суцільних санітарних рубок, рубок головного користування, та інших рубок, які передбачають заготівлю ліквідної деревини».

12. У частині першій статті 14 Закону України «Про металобрухт» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 25, ст. 212 (із наступними змінами) слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища» замінити словами «природоохоронного контролю».

13. У Законі України «Про меліорацію земель» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 11, ст. 90 (із наступними змінами):

1) у статті 14:

Абзац перший частини першої викласти у наступній редакції:

«здійснення оцінки впливу на довкілля видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, а саме рекультивації та меліорації земель (управління водними ресурсами для ведення сільського господарства, у тому числі із зрошуванням і меліорацією) на територіях площею 20 гектарів і більше або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше, будівництво меліоративних систем та окремих об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем»;

у частині восьмій:

пункт 1 доповнити абзацами такого змісту:

«дотриманням вимог щодо використання водоохоронних захисних лісових насаджень та їх охорони;

технічним станом рибозахисних споруд та проведенням рибозахисних заходів на водозабірних та інженерних спорудах меліоративних систем»;

14. У Законі України «Про мисливське господарство та полювання» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 18, ст. 132 (із наступними змінами):

1) частину першу статті 4 після слів «центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства» доповнити словами «центральный орган виконавчої влади, що

реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю,»;

2) частину першу статті 37 викласти у такій редакції:

«Державний контроль у галузі мисливського господарства та полювання здійснюється Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, місцевими державними адміністраціями, іншими державними органами відповідно до законодавства.».

15. У Земельному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3-4, ст. 27 (із наступними змінами):

1) пункт «є» частини першої статті 12 викласти у такій редакції:

«є) здійснення контролю за охороною і використанням земель, засміченням та забрудненням земель комунальної власності та додержанням земельного та природоохоронного законодавства»;

2) статтю 14-2 викласти у наступній редакції:

«Стаття 14-2. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення природоохоронного контролю у галузі земельних відносин.

Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення природоохоронного контролю у галузі земельних відносин визначені Законом України «Про державний природоохоронний контроль».»;

3) у частині першій статті 188 слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю»;

4) у статті 190 слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища» замінити словами «природоохоронного контролю».

16. У Законі України «Про тваринний світ» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 14, ст. 97 (із наступними змінами):

1) абзац другий частини першої статті 3 викласти у такій редакції:

«дикі тварини – хордові, в тому числі хребетні (ссавці, птахи, плазуни, земноводні), водні біоресурси (прісноводні, морські, анадромні та катадромні риби на всіх стадіях розвитку, круглороті, водні безхребетні, у тому числі молюски, ракоподібні, черви, голкошкірі, губки, кишковопорожнинні, наземні безхребетні у водній стадії розвитку, водорості та інші водні рослини) і безхребетні (членистоногі, молюски, голкошкірі та інші) в усьому їх видовому і популяційному різноманітті та на всіх стадіях розвитку (ембріони, яйця, лялечки тощо), які перебувають у стані природної волі, утримуються у напіввільних умовах чи в неволі»;

2) частину третю статті 8 викласти у такій редакції:

«Право приватної власності на об'єкти тваринного світу у випадках, передбачених частиною першою цієї статті, може бути припинено в судовому порядку за позовами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю»;

3) у частині першій статті 9:

доповнити абзацами такого змісту:

«забезпечення об'єктивного, виваженого, раціонального, не виснажливого підходу до наукового обґрунтування стану популяцій тваринного світу та водних біоресурсів, під час визначення нормативів і лімітів їх використання»;

додержання науково обґрунтованих нормативів і лімітів використання об'єктів тваринного світу, забезпечення невиснажливого їх використання, а також відтворення;»;

4) у частині першій статті 11 слова «центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю»;

5) частину четверту статті 16 після слів та знаків «(нір, хаток, лігв, гнізд, мурашників, бобрових загат тощо),» доповнити словами та знаком «нерестовищ та шляхів міграції риб,»;

6) у статті 17 частину третю після слова «ділянками,» доповнити словами «природними водними об'єктами»;

7) у частині першій статті 25 слова «водних безхребетних» замінити словами «інших водних біоресурсів»;

8) статтю 29 доповнити частиною другою такого змісту:

«Запровадження біологічної меліорації на природних водних об'єктах, шляхом вселення певних видів гідробіонтів здійснюється за умови позитивних висновків проведених наукових досліджень, погоджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.»;

9) у статті 30:

назву статті доповнити словами «та відтворення»;

доповнити частиною третьою такого змісту:

«Використання плідників анадромних видів риб та інших ендемічних видів водних біоресурсів, які вилучаються з природного середовища з метою отримання потомства або відтворення допускається тільки за умови прижиттєвого відбору статевих продуктів без їх знищення.»;

10) у частині першій статті 37-1:

абзац третій після слів «їх міграції» доповнити знаком та словом «, нерестовищ»;

доповнити абзацом такого змісту:

«наукові дослідження в галузі охорони, використання, відтворення об'єктів тваринного світу та водних біоресурсів погоджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.»;

11) статтю 44 доповнити частиною шостою такого змісту:

«Під час відтворення природних водних об'єктів гідробіонтами занесеними до зазначених переліків забороняється використання чужорідних видів водних біоресурсів.»;

12) частину першу статті 521 після слова «електрогону,» доповнити словами «інших електропристроїв,»;

13) у частині першій статті 57 слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів,» замінити словами «природоохоронного контролю»;

14) у частині першій та другій статті 59 слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів,» замінити словами «природоохоронного контролю».

17. У Законі України «Про Червону книгу України» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 30, ст. 201 (із наступними змінами):

1) у статті 8 слова «центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «центральный орган виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю»;

2) у статті 8-1 слова «що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «який реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю».

18. У Законі України «Про охорону земель» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 39, ст. 349 (із наступними змінами):

1) в абзаці сьомому частини другої статті 5 слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища» замінити словами «природоохоронного контролю»;

2) в абзаці четвертому частини першої статті 12 слова «використанням та охороною земель» замінити словами «охороною і використанням земель, засміченням, забрудненням земель»;

3) статтю 17-1 викласти в наступній редакції:

«Стаття 17-1. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю.

Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю визначення Законом України «Про Державний природоохоронний контроль»».

19. У Законі України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 39, ст. 50 (із наступними змінами):

1) статтю 7 викласти у наступній редакції:

«Стаття 7. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики із здійснення державного природоохоронного контролю

Повноваження центрального органу виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики із здійснення державного природоохоронного контролю визначені Законом України «Про Державний природоохоронний контроль»».

20. У Лісовому кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 21, ст. 170 (із наступними змінами):

1) пункт 2 частини першої статті 28-1 викласти в такій редакції:

«2) здійснює контроль підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, за додержанням нормативно-правових актів щодо ведення лісового господарства»;

2) назву та абзац перший частини першої статті 29-2 викласти в наступній редакції:

«Стаття 29-2. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю у сфері лісових відносин

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю у сфері лісових

3) у частині першій статті 94 та частині першій статті 109 слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю».

21. У Законі України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 17, ст. 155 із наступними змінами):

1) частину першу статті 1 після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«аквакультура (рибництво) – сільськогосподарська діяльність із штучного розведення, утримання та вирощування гідробіонтів у повністю або частково контрольованих умовах для одержання сільськогосподарської продукції (продукції аквакультури) та її реалізації, виробництва кормів, відтворення біоресурсів, ведення селекційно-плеємної роботи, інтродукції, переселення, акліматизації та реакліматизації гідробіонтів, поповнення запасів водних біоресурсів, збереження їх біорізноманіття, а також надання рекреаційних послуг;»;

у зв'язку з цим абзаци другий – сороковий вважати відповідно абзацами третім – сорок першим;

абзац сімнадцятий після слів «регіональних рибогосподарських організацій;» доповнити словами «використання водних біоресурсів загальнодержавного значення з порушенням вимог законодавства;»;

після абзацу дев'ятнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«об'єкти аквакультури - гідробіонти, що використовуються з метою розведення, утримання та вирощування в умовах аквакультури;»;

у зв'язку з цим абзаци двадцятий – сорок перший вважати відповідно абзацами двадцять першим – сорок другим;

абзац тридцять другий після слова «вирощування» доповнити словами та знаками «(у тому числі в умовах аквакультури)»;

абзац тридцять третій після слова «використання,» доповнити словом «аквакультурою»;

абзац тридцять четвертий після слів «рибного господарства» доповнити словами «у тому числі аквакультури»;

абзац тридцять п'ятий викласти у такій редакції:

«рибогосподарський водний об'єкт (його частина) - водний об'єкт (його частина), за винятком водних об'єктів (їх частин) в межах природно-заповідного фонду, що використовується або може використовуватися для цілей рибного господарства у тому числі аквакультури;»

2) у частині першій статті 5:

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«забезпечення раціонального, невиснажливого використання біорізноманіття водних біоресурсів та їх збереження;»;

у зв'язку з цим абзаци другий – дев'ятий вважати відповідно абзацами третім – десятим;

абзац третій доповнити словами «за умови сталого розвитку галузі рибного господарства та розвитку аквакультури»;

абзац п'ятий після слова «обґрунтоване доповнити знаком та словами «, невиснажливе»»

3) частину першу статті 6 після слів «що реалізує державну політику у сфері рибного господарства,» доповнити словами та знаками «центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю,»;

3) у статті 8:

у частині першій:

абзац другий після слів «рибного господарства» доповнити словами «в частині сільськогосподарської діяльності (аквакультури)»;

в абзацах шостому, одинадцятому, дванадцятому та тринадцятому слово «затвердження» замінити словом «розроблення»;

в абзаці дванадцятому слова «та квот» замінити словами «та затвердження квот»;

в абзаці двадцять другому слово «встановлення» замінити словом «розроблення»;

після абзацу двадцять третього доповнити новими абзацами такого змісту:

«розроблення системи моніторингу рибпромислових суден;

розроблення Порядку організації рибоприймального пункту за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища;»

у зв'язку з цим абзац двадцять четвертий вважати абзацом двадцять п'ятим;

абзац двадцять п'ятий доповнити словами «за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища»;

4) після статті 9 доповнити статтями 9-1 та 9-2 такого змісту:

«Стаття 9-1. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю.

Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю визначені Законом України «Про Державний природоохоронний контроль».

«Стаття 9-2. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:

визначення пріоритетних напрямів розвитку в галузі рибного господарства в частині використання і відтворення водних біоресурсів загальнодержавного значення, узагальнення практики застосування

законодавства, розроблення пропозицій щодо його вдосконалення та внесення в установленому порядку проектів законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України на розгляд Президенту України та Кабінету Міністрів України;

погодження науковим установам програм на проведення дослідного вилову водних біоресурсів;

погодження наукових досліджень в галузі охорони, використання, відтворення водних біоресурсів;

погодження програм, режимів, обґрунтувань, висновків щодо проведення біомеліоративних робіт на рибогосподарських водних об'єктах;

погодження нормативів екологічної безпеки водних об'єктів, що використовуються для потреб рибного господарства;

затвердження режимів рибогосподарської експлуатації рибогосподарських водних об'єктів, в тому числі спеціальних товарних рибних господарств;

затвердження правил та режимів рибальства, добування (вилучення, вилову) та відтворення водних біоресурсів;

затвердження лімітів та прогнозів спеціального використання водних біоресурсів

затвердження порядку штучного розведення (відтворення), вирощування водних біоресурсів та їх використання;

затвердження інструкції про порядок здійснення штучного розведення, вирощування водних біоресурсів та їх використання у спеціальних товарних рибних господарствах;

видача документів дозвільного характеру у сфері рибного господарства за виключенням документів дозвільного характеру для цілей аквакультури;

видача дозволів на будівельні, днопоглиблювальні роботи, видобування піску і гравію, прокладання кабелів, трубопроводів та інших комунікацій на землях водного фонду.»;

5) частину першу статті 21 після слів «рибного господарства,» доповнити словами «центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю,»;

б) статтю 31 викласти у такій редакції:

«Правила промислового рибальства розробляються на основі наукових обґрунтувань за басейновим принципом, погоджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері рибного господарства та рибної промисловості та затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері навколишнього природного середовища.

Правилами промислового рибальства визначаються райони, способи і строки вилову (вилову, добування, збирання) водних біоресурсів, типи, розміри та кількість рибпромислових суден, знаряддя вилову, їх кількість, допустимі до вилову розміри об'єктів промислу, вимоги щодо їх охорони, а також умови користування промисловими ділянками рибогосподарських водних об'єктів (їх частинами), навантаження на кожний водний об'єкт за кількістю та потужністю плавзасобів.

З метою забезпечення охорони, раціонального використання окремих видів водних біоресурсів, а також для доповнення, уточнення або зміни зазначених правил можуть розроблятися режими для окремих рибогосподарських водних об'єктів (їх частин). Режими затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері навколишнього природного середовища»;

22. У частині першій статті 8 Закону України «Про утилізацію транспортних засобів» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 20-21, ст. 719 (із наступними змінами) слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального

використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю».

23. У частині третій статті 14 Закону України «Про ринок електричної енергії» (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 27-28, ст. 312) слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю».

24. У частині четвертій статті 16 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 29, ст. 315) слова «центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, його територіальних органів» замінити словами «центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного природоохоронного контролю, його територіальних органів».

25. Частину першу статті 5 Закону України «Про судовий збір» (Відомості Верховної Ради України, 2012, №14, ст. 633) після пункту 23 доповнити пунктом 24 наступного змісту:

«24) позивачі – за подання позовів про відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок порушення природоохоронного законодавства»;

26. Господарському кодексі України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144 (із наступними змінами) абзац шостий частини третьої статті 19 викласти у такій редакції:

«екологічної безпеки, охорони довкілля, використання та охорони природних ресурсів – за додержанням суб'єктами господарювання вимог природоохоронного законодавства;».

27. У назві та частини першій статті 9-2 Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні,

транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» (Офіційний вісник України, 2007 р., № 45, ст. 1837 (із наступними змінами) слова «контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю».

28. У абзаці третьому частини другої статті 16 **Закону України «Про екологічний аудит»** (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 45, ст. 500 (із наступними змінами) слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю».

29. У частині першій статті 23 **Закону України «Про екологічну мережу України»** (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 45, ст. 502 із наступними змінами), слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю».

30. У абзаці четвертому частини другої статті 28, назві та частині першій статті 29-2, частині другій статті 33 **Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження»** (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 27, ст. 230 (із наступними змінами) слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю».

31. У частині другій статті 17 **Закону України «Про курорти»** (Відомості Верховної Ради України, 2000 р, № 50, ст. 435 (із наступними змінами) слова «охорони навколишнього природного середовища» замінити словами «державного природоохоронного контролю»,».

32. У частині першій статті 4 **Закону України «Про мораторій на видалення зелених насаджень на окремих об'єктах благоустрою зеленого господарства м. Києва»** (Відомості Верховної Ради України, 2011, № 18, ст. 121 (із наступними змінами) слова «нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» замінити словами «природоохоронного контролю».

33. У **Законі України «Про хімічні джерела струму»** (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 33, ст. 279 із наступними змінами):

1) у частині четвертій статті 15 слова «у сфері державного природоохоронного контролю» замінити словами «із здійснення державного природоохоронного контролю»;

2) в абзаці п'ятому частини першої статті 22 слова «у сфері державного природоохоронного контролю» замінити словами «із здійснення державного природоохоронного контролю».

34. Частину першу статті 23 **Закону України «Про Національну поліцію»** (Відомості Верховної Ради, 2015, № 40-41, ст.379) (із наступними змінами), доповнити новим підпунктом такого змісту:

«31) спільно із органами державного природоохоронного контролю здійснюють заходи державного природоохоронного контролю в порядку, передбаченому Кабінетом Міністрів України.».

**Голова
Верховної Ради України**

Д.О. Разумков